

Posłaniec św. Brunona

Nr 167

21 grudnia 2014

Gazetka parafii p.w. św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu w Łomży

Zwyczaje świąteczne

Treści uroczystości Bożego Narodzenia pokazują swoją wyjątkowość na tle szeregu zwyczajów kulturowych, które na trwałe wyznaczyły rytm życia nie tylko ludziom przynależącym do Kościoła chrześcijańskiego. Bogactwo tematyki bożonarodzeniowej zapisanej w literaturze, utrwalonej w sztuce, przekazywanej w tradycji rodzinnej, wyśpiewanej w kolędach i pastorałkach, prezentowanej w szopkach, misteriach

teatralnych i zwyczajach ludowych zadomowiły się w kulturowych zwyczajach okresu Bożego Narodzenia.

Wieczera wigilijna

To wyjątkowa wieczerza, którą tradycyjnie rozpoczyna się wraz z blaskiem pierwszej gwiazdki na niebie. Na jej niepowtarzalny klimat wpływają takie elementy, jak: dzielenie się opłatkiem, sianko pod obrusem, choinka, śpiewanie kolęd i obdarowywanie się prezentami. Tak się utarło, że Wigilię urządzą nawet ludzie nie związani bezpośrednio z Kościołem katolickim. Zwyczaj przygotowywania wigilijnej wieczerzy zapisano w XVIII w., choć prawdopodobnie był on znany już wcześniej. Nadal w dzień Wigilii przestrzegany jest post. Przy stole pozostawiamy zawsze wolne miejsce dla ewentualnego gościa lub symbolicznie dla Chrystusa. O ile zaginał przesąd, by przy stole nie zasiadała nieparzysta liczba gości, to przetrwały różne tradycje co do ilości i zawartości potraw wigilijnych, których powinno być dwanaście.

* * *

***Podnieś rękę, boże Dziecię, błogosław ojczyznę miłą
W dobrych radach, w dobrym bycie, wspieraj jej siłę Swą siłą
Dom nasz i majątność całą i wszystkie wioski z miastami
A Słowo Ciałem się stało i mieszkało między nami...***

Ewangelia wg Św. Łukasza (Łk 1,26-38).

W szóstym miesiącu posłał Bóg anioła Gabriela do miasta w Galilei, zwanego Nazaret, do Dziewicy poślubionej mężowi, imieniem Józef, z rodu Dawida; a Dziewicy było na imię Maryja. Anioł wszedł do Niej i rzekł: Bądź pozdrowiona, pełna łaski, Pan z Tobą, <błogosławiona jesteś między niewiastami>. Ona zmieszana się na te słowa i rozważała, co miałoby znaczyć to pozdrowienie. Lecz anioł rzekł do Niej: Nie bój się, Maryjo, znalazłaś bowiem łaskę u Boga. Oto poczniesz i porodzisz Syna, któremu nadasz imię Jezus. Będzie On wielki i będzie nazwany Synem Najwyższego, a Pan Bóg da Mu tron Jego praojca, Dawida. Będzie panował nad domem Jakuba na wieki, a Jego panowaniu nie będzie końca. Na to Maryja rzekła do anioła: Jakże się to stanie, skoro nie znam męża? Anioł Jej odpowiedział: Duch Święty zstąpi na Ciebie i moc Najwyższego osłoni Cię. Dlatego też Święte, które się narodzi, będzie nazwane Synem Bożym. A oto również krewna Twoja, Elżbieta, poczęła w swej starości syna i jest już w szóstym miesiącu ta, która uchodzi za nieptodną. Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego. Na to rzekła Maryja: Oto Ja służebnica Pańska, niech Mi się stanie według twego słowa! Wtedy odszedł od Niej anioł.

* * * * *

DOM BOGA WŚRÓD LUDZI

Król Dawid decyduje się na zbudowanie wspaniałej świątyni – domu dla Boga w Jerozolimie (I czyt.). Dotychczas Izraelici mieli przenośną świątynię – Namiot, który służył w czasie wędrówki przez pustynię. Dawid postanawia więc wybudować wspaniałą budowlę, dom dla Boga w swej królewskiej stolicy. Panu podoba się zamiar Dawida, jednakże poprzez proroka Natana przekazuje tajemniczą zapowiedź, że to On sam zbuduje dla siebie doskonale mieszkanie pośród ludzi, dom „trwający na wieki”. Proroctwo o tym, że dom i królestwo Dawida ma trwać na wieki, było „tajemnicą zakrytą od wieków” (II czyt.), która w pełni została ujawniona w chwili Zwiastowania: „Oto poczniesz i porodzisz Syna... a Pan Bóg da Mu tron Jego praojca, Dawida” – mówi archanioł Gabriel (Ewang.). Przez przyjście na świat, przez swe narodzenie z Maryi Dziewicy, Syn Boży stał się miejscem spotkania Boga z człowiekiem, najwspanialszą świątynią i domem Boga pośrodku ludzi. W rozmowie z Żydami Jezus mówi o sobie: „Zburzcie tę świątynię, a Ja w trzech dniach wzniosę ją na nowo” (J 2,19). Wznosił ją dzięki Zmartwychwstaniu i ustanowieniu Kościoła. W nim właśnie, w zgromadzeniu wierzących w Chrystusa, czyli w Kościele, poprzez słuchanie słowa Bożego i przyjmowanie sakramentów, jesteśmy niejako wprowadzani przez Chrystusa w dom Boga. I nie tylko jesteśmy wprowadzani, ale stopniowo stajemy się coraz piękniejszym domem Boga i Jego świątynią. Zechcemy o tym pamiętać w codzienności dni powszednich.

* * * * *

„Jest (...) taka radość, która pochodzi z bliskości Boga, z Jego obecności w naszym życiu. Odkąd Jezus wkroczył w historię rodząc się w Betlejem, ludzkość otrzymała załazek Królestwa Bożego jako rolę, która przyjmuje ziarno, zapowiedź obfitego żniwa. Nie trzeba szukać gdzie indziej! Jezus przybył, aby przynieść radość wszystkim i na zawsze. Nie chodzi o radość jedynie wyczekiwaną czy dotyczącą raj, że niby tu na ziemi jesteśmy smutni, a w raju będziemy radośni. Nie, nie! Nie o to chodzi, ale o radość realną i namacalną już teraz, bo sam Jezus jest naszą radością i naszym domem z Jezusem jest radość. Z Jezusem radość jest w domu.”

Zwyczaje świąteczne (c.d.)

Opłatek

Tradycyjnie spożywanie wieczerzy wigilijnej poprzedza dzielenie się opłatkiem, czyli bardzo cienkim, praśnym (niekwaszonym) chlebem. Ten prosty, ale jakże wymowny zwyczaj jest nasycony głęboką i wielowymiarową symboliką. Dziękując się opłatkiem, wybaczymy sobie, darujemy urazy, jednamy się ze sobą; składamy sobie życzenia wszelakiego dobra zarówno materialnego, jak i duchowego. "To dobro duchowe symbolizuje materia opłatka - chleb. Opłatek wigilijny jest dla chrześcijanina przede wszystkim nawiązaniem do potrzeby spożywania chleba biblijnego, z którym utożsamiał się sam Chrystus, czyli do odżywiania się eucharystycznym

chlebem. Obecnie ten piękny zwyczaj spotykamy jedynie w polskiej tradycji bożonarodzeniowej.

Pasterka

Pasterka, czyli Msza św. o północy w noc Bożego Narodzenia, otwiera oktawę liturgicznych obchodów związanych z tajemnicą Wcielenia, czyli przyjęcia przez Syna Bożego ludzkiej natury i przyjścia na świat. Uczestniczenie w Pasterce, najlepiej z całą rodziną, stanowi zasadniczy, centralny punkt wszystkich zwyczajów powiązanych z obchodami przyjścia na świat Bożego Dziecięcia.

Żłóbek

Rozpowszechnienie idei budowania i "odtworzenia" żłóbka betlejemskiego w kościołach zawdzięczamy św. Franciszkowi (XIII w.). Szopkę poza postaciami Świętej Rodziny stopniowo zaczęli wypełniać postaci pasterzy, aniołowie, królowie, słudzy Heroda i jego dworzanie. Z czasem szopka nabierała cech aktualnych dla określonego czasu i miejsca, a w okresach trudnych politycznie szopki nabierały charakteru patriotycznego czy wręcz symbolicznego.

Kolędy

Dzisiaj ta nazwa kojarzy się z pieśniami o tematyce bożonarodzeniowej albo z odwiedzinami duszpasterskimi w tym okresie. Sam termin "kolęda" w znaczeniu pieśni bożonarodzeniowej ustalił się dopiero w XVII w. Kolędy wypełnione są tematyką nawiązującą do biblijnych opisów narodzin Jezusa, zwłaszcza do wydarzeń Nocy betlejemskiej, pokłonu pasterzy, klimatu groty czy stajenki, w której przyszedł na świat Zbawiciel. Stopniowo ubogacały się o inne wydarzenia związane z dzieciństwem Chrystusa: rzeź niewiniątek, hołd mędrców, sen św. Józefa, ucieczka do Egiptu. W kolędach powstających przez wieki odbijały się jak w lustrze wydarzenia moralne, społeczne, patriotyczne zabarwione lokalnym kolorytem.

Choinka

Zwyczaj strojenia choinki - pachnącego lasem drzewka rozpowszechnił się w rodzinach niemieckich, tyrolskich, austriackich, a potem pozostałych krajach europejskich. W ubiegłym wieku zaczęto na szczycie jodły umieszczać gwiazdę betlejemską; zawieszane rajske jabłka miały symbolizować echa biblijnego kuszenia Adama, w papierowych łańcuchach rozpoznawano okowy zniewolenia grzechowego (czy nawet politycznego w okresie rozbiorów Polski). Oświetlenia choinkowe miałyby wskazywać na Chrystusa, który przyszedł na świat jako "światło na oświecenie pogan", a żywe, zielone drzewo jodłowe symbolizowałoby Chrystusa - źródło wszelkiego życia.

Prezenty gwiazdkowe

Powszechna praktyka wzajemnego obdarowywania się prezentami, w tym zwłaszcza dzieci, z okazji świąt Bożego Narodzenia związana była pierwotnie z kultem i życiorysem św. Mikołaja, biskupa diecezji Bari, wielkiego jałmużnika żyjącego w IV w. Jego niezwykła hojność, szczodroblliwość, troska o biednych stały się symbolem i uosobieniem miłości do każdego bliźniego. Właśnie w okresie Bożego Narodzenia znalazło swoje logiczne uzasadnienie. Swoistym prezentem pamięci jest wysyłanie kartek z życzeniami "wesołych i szczęśliwych świąt Bożego Narodzenia". Jednakże czy treść kartek i banalne często słowa życzeń mają związek z istotą - sensem religijnego źródła tych życzeń, czyli faktem narodzin Jezusa Chrystusa. Coraz częściej laickie kartki świąteczne przyozdobione bombkami, saniami, wyparły plastyczne wyobrażenia związane z "wejściem Chrystusa w dzieje świata?". I życzenia mogą być świadectwem wiary...

Ogłoszenia DUSZPASTERSKIE

1. Dziś czwarta niedziela Adwentu, która ukazując nam w Ewangelii scenę zwiastowania zapowiada zbliżającą się szybkimi krokami uroczystość narodzenia Zbawiciela świata. Wdzięczni Bogu za Jego miłość objawioną nam w tych wydarzeniach, przygotujmy nasze serca, domy i rodziny na nadchodzące święta.
2. W środę ostatnie „roraty” rano o godz. 7⁰⁰. Tego dnia nie będzie Mszy Świętej wieczornej o godz. 18⁰⁰.
3. W środę wieczorem zasiądziemy do wieczerzy wigilijnej. Zachęcamy do godnego przeżycia Wigilii i całych świąt Bożego Narodzenia, a w szczególności do zachowania takich zwyczajów jak wspólna modlitwa, odczytanie fragmentu Ewangelii, łamanie się opłatkiem i śpiewanie kolęd. Do gazetki dołączony jest „Chrześcijański obrzęd Wieczerzy Wigilijnej” - zachęcamy do skorzystania z tej pomocy podczas Wigilii. Zachowajmy także zwyczaj spożywania posiłków bezmięsnych tego dnia.
4. O północy ze środy na czwartek zapraszamy na Pasterkę (od godz. 23⁰⁰ wieczór kolęd).
5. W czwartek – uroczystość Narodzenia Pańskiego. Porządek Mszy świętych: godz. 7⁰⁰, 9⁰⁰, 11⁰⁰, 13⁰⁰, 18⁰⁰. Wierni, którzy w czasie Pasterki przyjęli Komunię św., mogą w ciągu dnia ponownie przystąpić do Stołu Pańskiego. W uroczystość Narodzenia Pańskiego można zyskać odpust zupełny pod zwykłymi warunkami za przyjęcie papieskiego błogosławieństwa „Urbi et orbi”, tj. „Miastu i światu”, nawet za pośrednictwem radia lub telewizji.
6. W piątek – drugi dzień świąteczny, święto św. Szczepana, diakona, pierwszego męczennika. Porządek Mszy świętych: godz. 7⁰⁰, 9⁰⁰, 11⁰⁰, 13⁰⁰, 18⁰⁰.

Wasz Proboszcz**Porządek nabożeństw w naszym kościele****Msze św.: w niedziele: 7⁰⁰, 9⁰⁰, 11⁰⁰, 13⁰⁰, 15⁰⁰, 18⁰⁰****w dni powszednie: 7⁰⁰, 18⁰⁰.****Kancelaria czynna Pn. – Czw. 8³⁰-10⁰⁰; Pt. i Sb. 16⁰⁰-18⁰⁰****Parafia Rzymско - Katolicka pw. św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu**

ul. Wojska Polskiego 135, 18-400 Łomża

Konto: Bank Pekao SA 57 1240 1532 1111 0000 2055 6732

Proboszcz i kancelaria tel. 86 216 39 55, wikariat tel. 86 216 94 50

E'mail: dariusz.nagorski@gmail.comstrona internetowa: www.brunon.lomza.pl